Ч. 209 Второк 20 вересня (2 жовтня) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пере силкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Недуга царя.

Вже від довшого часу ходила чутка, що цар Александер III. досить сильно нездужає. Говорено зразу, що недуга єго єсть наслідком інфлюенци і проявляєсь в якімсь катаральнім запаленю легких, то знов говорено, що він нездужає на якусь слабість ниркову, котра має то до себе, що нирка пересуває ся з того місця, в котрім звичайно находить ся, наконець, що він дістав т. зв. недуги Брайта і що з него виходить богато білковини. Однакож за кождий раз заперечувано тому і пускано в сьвіт півофицияльні вісти, після котрих стан здоровля царя мав бути зовсім добрий, ба навіть дуже добрий, що то лиш хвилева недиспозиция царя спонукала єго спитати ради славного російского лікаря з Москви, Сахарина, що той же лікар сконстатував, що цареви не грозить ніяка небезпечність, і наконець, що цар і єго родина більше лиш задля другого царского сина, вел. кн. Юрия, були спонукані виїхати до Біловежі, а звідси до Спали, та що лиш з тої самої причини цар рішив ся поїхати на Крим, куди, здаєсь, треба буде конче повезти сильно нездужаючого вел. кн. Юрия. Ба, в послідних днях вказувано яко на найліпший доказ, що цар зовсім здоров, на той факт, що наслідник російского престола вибирає ся до Дармштадту до своєї судженої, чого би певно тепер не робив, коли-б цар дійстно нездужав.

Всї ті вісти, як тепер показує ся, були неправдиві і обчислені на то, щоби затаїти правдивий стан здоровля царя, бо тепер вже й урядова російска ґазета, хоч всеще дуже оглядно, признає, що цар нездужає. „Правит. Вістник“ оголошує іменно: Від часу перебутої в січни сильної інфлюенци, стан здоровля царя не був зовсїм добрий. В літї прилучила ся ще недуга нирок, котрої виличенє вимагає побуту в теплім кліматї через зиму. За радою докторів Сахарина і Ляйдена виїзджає цар на якийсь час до Ливадиї. Така єсть урядова вість російска. Тимчасом приватна вість, яку одержала N. fr. Presse з Петербурга, а котру оголосило також і віденьске бюро кореспонденцийне, каже так: „З початком сего (минувшого) тиждня завізвано до Спали професора Ляйдена з Берлина, позаяк стан здоровля царя значно погіршив ся. Настала велика трудність у віддиханю. Цар єсть незвичайно ослаблений. Чи перевезенє єго на полудне в найблизшім часї буде взагалі можливе, як того хотять лікарі, єсть річ дуже непевна. Лікарі заявляють, що стан здоровля єсть дуже поважний“.

Берлиньский Tageblatt одержав знов з Дармштадту таку вість про стан недуги царя: „Цар перебув в Біловежи атак апоплєктичний і наслідком того дуже небезпечно занедужав. Проф. Сахарин наставав на то, щоби цар переніс ся зараз до Ливадиї; цар однакож, котрий чув ся трохи лїпше, не послухав того зарядженя лікаря і хотів конче їхати до Спали. Коли однакож прибув на місце, був так ослаблений, що не міг о власних силах вийти з ваґона, а по кількох днях дістав знов але вже лекшого удару нервового. Двірскі лікарі кажуть, що сконстатували всякі ознаки недуги цукрової (недуги Брайта), але професор Сахарин єсть противного погляду. Подорож наслїдника престола до Дармштадту прискорено о два тиждні длятого, що на разї не було небезпечности, а загальний стан здоровля царя вимагав того, щоби супружество наслїдника престола прискорити. Тепер порішено, що наслїдник престола має поїхати з родичами до Ливадиї. Чи вінчанє наслїдника престола з княг. Алїсиєю Геского відбуде ся вже в найблизшім часї, єсть річ дуже непевна. На всякий случай вінчанє не відбуде ся скорше, аж царска родина поверне до Петербурга“.

Зі взгляду на повисшу інформацию треба звернути увагу на ту обставину, що після оголошенеь свого часу депеш північної аґенциї царевич виїхав із Спали ще дня 21 вересня, вибравшись через Торунь до Дармштадту. Тимчасом не наспіла вість, щоби він там приїхав. Після Darmst. Ztg. дожидано ще оногди приїзду царевича, але він таки не приїхав. Сю незвичайну обставину поясняють официяльні круги тим, що на російскім дворі постановлено, щоби царевич їхав разом з родичами до Криму.

Вість о недузї царя викликала в Берлинї велике занепокоєнє і проявилась значним спадком российских паперів на біржи. В тамошних кругах лікарских не сумнїваються ся, що недуга царя єсть поважна; вже само покликанє проф. Ляйдена вказує на то. Кажуть, що цар нездужав неврастенїю (ослабленє нервове) сполучене з недугою цукровою. Петербурґский кореспондент берлиньскої Kreutz Ztg. доносить так: Недуга царя прибрала такі розміри, що треба бути готовим що години на поважні комплїкациї і на нагле упаданє сил царя.

1)

Смерть в гіпнозї.

Незвичайно цікаві прояви гіпнози звернули на себе в послїдних днях увагу цїлого сьвіта сумним кінцем, який постиг особу, що служила гіпнотизерови за т. зв. медиюм. Для наших читателїв, що з увагою читають повість Верна „Матій Сандорф“, може ся подія, про котру тут хочемо розказати, бути подвійно цікавою, бо она дивним случаєм дотикає не лиш того самого предмету, який вже був порушений в сїй повісти, а тепер має ще бути обширнїйше розказаний в „досьвідах доктора Антекірта“, але ще й місцевостями, в яких она стала ся, нагадує нам хоч посередно ділаючі в сїй повісти особи: ґр. Затмара і Торонталя. Дивний се, як кажемо, случай, показуючий нам ту вже нераз доказану правду, що й в дійстнім житю буває нераз щось такого, що, здавалось би, може видумати хиба лиш буйна фантазия якогось поета. Але заким розкажемо про саму подію, мусимо насамперед для лїпшого зрозуміня єї подати тут кілька пояснень.

У фейлетонах нашої часописи з 1892 р. розповіли ми обширно, що то єсть гіпнотизм і як він проявляє ся; хто їх читав, той може мати о тім достаточне понятє, для тих же, що їх не читали, нехай послужать отсї короткі поясненя:

Передовсїм: що то єсть гіпноза? Єсть то стан, в якім зaходить ся загіпнотизований чоловік. А що-ж значить: загіпнотизувати когось? То значить, наслати на когось штучний сон такий сон, в котрім чоловік тратить притомність, передовсїм же свою власну волю, а піддає ся воли другого, робить то, що другий єму каже. Славний, нинї вже покійний учений француский, др. Шарко, сказав, що гіпнотичний сон єсть штучним нарушенєм душевної рівноваги. Та душевна рівновага проявляє ся в тім, що чоловік може то, що уявляє собі в своїй голові, погодити з тим, що видить перед собою, н. пр., коли уявляє собі яблоко, а видить перед собою яблоко, то не скаже, що то бараболя. Коли-ж чоловік знаходить ся в такім станї, що він уявляє собі в голові яблоко, а дивлячись на бараболю перед собою каже, що то яблоко, то душевна рівновага вже в нїм нарушена. А так буває в станї гіпнотичнім, так буває також у людий, що зійшли з розуму, що збожеволїли. Длятого то деякі учені кажуть, що гіпноза, або гіпнотичний сон не єсть нїчого иншого, лиш штучно викликане божевільство. Душевна рівновага має свою причину в тім, що та часть мозку, котра ділає тогди, коли чоловік того хоче, значить ся, котра ділає сьвідомо, може ділати згідно з тою частию, котра ділає несьвідомо, значить ся, хоч би чоловік того не хотїв. Возьмім н. пр. звичайний сон: чоловік спить; одна часть єго мозку перестала ділати, спочиває, але друга все ще ділає без сьвідомости чоловіка. В сїм случаю розділена діяльність обох частий мозку. Коли-ж чоловікови щось снить ся, то звичайно рівновага душевна буває природним способом слабо нарушена.

Як же можна штучним способом нарушити ту душевну рівновагу, або иншими словами: як можна когось загіпнотизувати? До того уживають кількох способів. Ті, що гіпнотизують на спосіб Месмера, кажуть особам, котрі мають бути гіпнотизовані, лягати, або сїдати так, щоби они більше лежали як сиділи, і поводять по них руками від голови аж до груди, але так, щоби руки гіпнотизуючого були завсїгди долонями обернені до того, котрого він гіпнотизує. Так гіпнотизований чоловік засипляє і тогди піддає ся воли свого гіпнотизера, стає ся єго „медиюм“. Після способу Брайда мусить той, що має бути загіпнотизований, дивити ся обома очима через кілька хвиль в одно місце н. пр. на конець пальця, на сьвітячий ґузик і т. п. Сей спосіб називають гіпнотизованєм через „фіксацию“ або вдивлюванє ся. Гіпнотизованє на спосіб Делеза відбуває ся в той спосіб, що дотичній особі наказує ся тихо сидіти, бере ся єї двома пальцями за єї великі пальці і наказує ся їй, щоби она спала; по кількох минутах відсуває ся від неї руки на право і лїво, підносить ся їх в гору і кладе ся дотичній особі на оба плеча, а відтак поводить ся руками на відлїв по єї раменах пять до шість разів. Декотрі гіпнотизери гіпнотизу-

Перегляд політичний.

З Праги доносять, що межи Молодочехами а наймолодшою партиєю ческою „омлядиністами“ або поступовцями, прийшло вже до рішучого роздору. Поступовці постановили виступати яко окрема партия і на послідних своїх зборах ухвалили видати відозву до народу.

Narod. Listy доносять, що ческа секция краєвої ради господарскої має бути розвязана, позаяк в нїй проявили ся якісь демонстрациї політичні.

На вічу ческих господарів в Кралевоградци була на порядку дневнім поставлена також справа загального права голосованя. До N. fr. Presse доносять отже, що кількох селян з молодоческой партиї і з ческого союза селяньского виступило против загального права голосованя і взивали молодоческих послів, щоби они за сим правом не обставали, бо заведене єго принесло би селянам і ремісникам лиш шкоду. Коли-б так дїйстно було, був би се також вельми характеристичний обяв серед молодоческой партиї.

З Копенгаґи і Петербурга наспіли непокоячі вісти о стані здоровля царя а в правительственних кругах берлиньских уважають недугу царя за дуже небезпечну. Цїсар Вільгельм одержує що дня справоздане о недузї.

Льондоньскі ґазети доносять знов на підставі приватних листів з добре поінформованих кругів, що заручини російского наслїдника престола з гескою княгинею мають бути уневажнені. Здає ся, що то лиш чутка, яка пішла мабуть з того, що царевич не приїхав до Дармштадту, хоч приїзд єго був заповіджений.

Віденьский кореспондент льондоньскої Times розповідає про причину уступленя Стамболова ось що: Незадовго по смерти кн. Кобурґского, Ернеста, виготовив кн. Фердинанд обширне меморандум о положеню Болгариї і своїм власнім, неяснім становищи, на якім поставило єго непризнане державами европейскими. То меморандум забрала княг. Климентина Кобурґска сама до Кобурґа і вручила там єго новому князеви кобурґскому з просьбою, щоби він подав єго до відомости царя. То меморандум доручено російскому наслїдникови престола, коли він був в Анґлії, а той передав єго цареви. Все то стало ся без відомости Стамболова, перед котрим держано цїлу сю справу у великій тайнї. Позаяк не надходила нїяка відповідь, то князь уважав в добрій вірі за відповідне дати Стамболову дімісию. Але наконець наспіла й відповідь, але як здає ся не від самого царя. В тій відповіди було сказано, що заким буде можна взяти меморандум під розвагу, треба насамперед, щоби свобідно вибране собрание вибрало князя на ново і щоби постанова конституциї о релїґії наслїдника болгарского престола була знесена. Тогди аж зможе цар взяти болгарску справу під розвагу.

В Хінї заносить ся мабуть на щось недоброго; ще одна, дві побіди Японцїв, а в Хінї готово прийти до великого перевороту, котрий що найменше усунув би теперішну династию манджурску. З Шанґаю доносять іменно, що цїла армія хіньска, яку сконцентровано над рікою Ялу, щоби она сперла похід Японцїв, збунтувала ся, поломила всю зброю і розбігла ся. Японцї поступають без всякого опору дальше. Друга їх армія, котру тепер перевозять, має висїсти на беріг коло Че-фу.

Новинки.

Львів дня 1 жовтня.

— Від заряду руско-народного театру одержуємо отсе письмо з просьбою о поміщене: Маємо честь оповістити сим місцевій і доохрестній Вп. Публицї в Ярославі, що наш театр загостить туди на представленя, котрі відбувати-муть ся в сали готелю „Вікторня“ кождого втірка, четверга, суботи і недїлї. Цикль представлень розпічне в четвер дня 4 жовтня с. р. „Ой не ходи Грицю, та на вечерницї“, народна драма зі сьпівами і танцями з давних часів в 5 діях Александрова і М. Старицкого. В суботу дня 6 жовтня буде відограний „Пташник з Тироля“, комічна опера в 3 діях Мілїкера; в недїлю 7 жовтня „Модний жених“, комедия зі сьпівам[и] танцями з міщаньского житя в 4 діях М. Стар[ицького]; ві второк 9 жовтня „Барон циганьск[ий]“ комічна опера в 3 діях Стравса; в четвер [11] жовтня „Украдене щасте“, драма конкурсо[ва] в 5 діях д-ра Ів. Франка; в суботу 13 жовт[ня] „Бідний Йонатан“, комічна опера в 3 діях; в [не]дїлю 14 жовтня „Мужичка“, драма конкурсо[ва] в 5 діях К. Писанецкого. З огляду на се, [що] репертоар зложений з найновійших і найдобірнї[й]ших утворів драматичних, а персонал театра[ль]ний складає ся з самих вправлених і таланов[и]тих сил артистичних, має заряд театру пов[ну] надію, що Вп. Публика без різницї станів і [на]родности буде охотно відвідувати театр.—Дня [29] і 30 вересня виставив руский театр у Льв[ові] вдруге Пташника з Тироля і Учителя. На т[их] двох остатних виставах було публики бога[то]. На остатній виставі відсьпівала п-а Крушельн[иц]ка прекрасно кілька пісень.

— Читальня Просьвіти в Сопові. Неда[вно] відбули ся загальні збори товариства Читал[ьні] Просьвіти в Сопові, селї коломийского повіт[у]. На збори зійшло ся богато господарів і пароб[ків]. Тамошнїй душпастир о. Харжевский відкрив збо[ри] промовою о важности читальнї і єї розвою, [по] чім хор відсьпівав многая лїта Цїсареви і кіль[ка] пісень. Ухвалено одноголосно побудовати влас[ну] хату на читальню. На тую цїль тамошний х[ор] зібрав своїм сьпівом до 20 зр., а дальші гро[ші] мають збирати ся добровільними датками. Член[ів] вписало ся 51, іменно молодших господарів і кіл[ь]кох паробків. Вкладку установлено по 50 к[р.] річно для тих, що вміють читати, а по 20 до [..] кр. для тих, що лише слухають. Зложено 9 з[р.] 25 кр. До видїлу вибрані: о. Йосиф Харжевск[ий] яко голова, господар Андрій Дмитренко засту[п]ником голови, госп. Семен Дмитренко бібліотек[а]рем, госп. Ілия Кушнїр скарбником, а молоде[ць] Іван Томенко секретарем. Наконець читано д[е]що з ґазет і книжочок, були декламациї, а хо[р] одушевив всїх своїм красним сьпівом. (Мимох[о]дом згадаємо, що на зборах коломийскої фі[лї]ї Просьвіти дня 20 червня с. р. явило ся всего на-всего 15 людий).

— Нагороди виставові. Дмитро Ковальск[ий] за стрій прaлата і чемеру одержав бронзовий м[е]даль комітету вистави. Турковский Тит таки[й] самий медаль за роботу таніцерску. Іван Мал[и]няк зі Стратина лист похвальний за полотня[ні] вироби ткацкі. Ст. Конопацкий зі Львова за ме[]талеву касетку і артистичні вироби слюсарс[кі]

ють лиш очима в той спосіб, що дивлять ся просто в очи тим, котрих гіпнотизують, инші знов потирають дотичним особам руками лице доокола очий і затулюють їм повіки. Але найбільше уживаний нинї спосіб гіпнотизованя єсть той, що дотичній особі наказує ся, щоби она тихо сиділа, вмавляє ся в ню, що она мусить заснути, що вже находить на ню сон, що повіки стають їй вже тяжкі і що она замикає очи. По якімсь часї дотична особа дїйстно засипляє. Сей спосіб гіпнотизованя називає ся „суґґестиєю“, що значить „піддаване“ або „вмовлюване“. По нашому можна би може найліпше сказати: „насилане“, бо звістно, що в нашім народі єсть та повірка, що можна на когось „наслати“ сон або якусь недугу. Всяке гіпнотизоване основує ся на тім, що той, хто гіпнотизує, дїлає безпосередно (потиране, фіксация) або посередно (суґґестия) на того, котрого гіпнотизує. З того виходить, що особа, котра дуже легко дає ся загіпнотизувати, мусить бути дуже вражливих нервів. З другої же сторони той, що гіпнотизує, мусить бути сам чоловіком сильної волї, щоби свою волю піддати другому. Мимоходом мусимо тут ще й то сказати, що декотрі люди можуть самі на себе вплпвати так, як на них вплпває гіпнотизер; чоловік такий вмовляє тогди сам в себе — єсть то автосуґґестия.

Щоби розбудити загіпнотизованих, то або знову поводить ся по них руками і приказує ся їм пробудити ся, або кладе ся їм одну руку на голову, а другу на груди і дмухне ся в лице, або наконець при суґґестиї вже наперед каже ся їм, щоби они тогди пробудили ся, коли їм то прикаже ся.

А тепер про саму подію: До торонтальского комітату в полудневій Угорщинї припирає комітат темеский, в котрім єсть місто Вершец. В сім містї єсть машиніст і властитель фабрики Франц Найком. Той Найком вже від кількох лїт займав ся гіпнотизмом і звістний в цїлій околици яко зручний гіпнотизер. Попри своїм ремеслї займав ся ще й робленєм верченних (артезийских) керниць. В сабольцкім комітатї знов, що припирає до комітату сатмарского, в місцевости Тусер коло Нийредгаза, жиє властитель більшої посїлости Тодор Саламон. Родина Саламонів єсть богата і має бути одною із найстарших родин мадярских на Угорщинї. Той Саламон отже спровадив собі Найкома, щоби той вивертїв єму керницю, і звідси пішла знакомість межи ними. В дальшім оповіданю сеї події підемо за сотрудником віденьскої ґазети Fremdenblatt-у, Марциянім, приятелем Саламона, котрий всї подрібности довідав ся з першої руки і оголосив їх в згаданій ґазеті.

Одного разу, по роботї, запросив був Саламон Найкома до себе в гостину і там в крузї єго родини зійшла бесїда на гіпнотизм. У Саламона було тогди більше товариство. Всї знали, що Найком гіпнотизер і хотїли раз видїти, як то робить ся досьвід гіпнотичний, а що Найком не привіз був з собою нїякого медиюм, то сказав, що він переконаний, що й межи присутними знайде ся якесь медиюм. Із чотирох осіб, які засїли були до гіпнотизованя, дві з них заснули до 54 мінут, а то: донька Саламона, панна Елля, і єї приятелька, панна Павля Отт. З обома тими паннами доказував Найком нечуваних річий. Они забули зовсїм свою рідну мову, не могли більше як до 3 дочислити, не могли підняти із стола малої ложечки. Він піддав їм, значить ся, вмовив в них, що їм ще лиш по пять лїт, відтак, що по вісім, по дванайцять і т. д.; казав їм читати по складах (силябізувати) і писати, а они все то робили так, як би дїйстно бул[и] такими дїтьми, яких він в них вмовив. Н[а]конець випік він паннї Еллї студеною шпилько[ю] від волося більшу рану на долони. Так гіпно[]тизував він обі панни кілька разів і показал[о] ся, що гіпнотизоване зробило добрий вплив н[а] їх здоровлє. Павля, що нездужала на застар[і]лий нежит (катар) жолудка, подужала зовсї[м] і дістала добрий апетит, а з давної хороблиної[]пригнобленої, зробилась тепер весела дївчина. Елля знов мала дуже часто нервовий біль голови, а тепер він зовсїм щез.

По двох недїлях взяв ся Найком знов до такого гіпнотизованя, котрим хотїв показати, що чоловік в гіпнозї стає ся ясновидою, що нїби душа тогди відділяє ся від тїла. Мати Еллї згубила була якось золотий годинник разом з ланцушком і ключиком. Найком загіпнотизував Еллю і просив єї, щоби она сказала, де єсть той годинник. Дївчина сказала тогди час і місце, коли й де годинник згубив ся; она розповіла, що годинник знайшла якась жінка і взяла єго собі — а оповідала так, як коли-б виділа, як то все діє ся перед єї очима: як та жінка ховає годинник, як він висить насамперед в кишени якоїсь синої спідницї на стїнї, як опісля та жінка завиває єго в якусь шматку і ховає помежи біле в скрини. Наконець сказала, що годинник знову віднайде ся, але не хотїла сказати, хто тота жінка, що єго знайшла. Найком спитав єї тогди о другу згубу. Ґрафиня Гальшка Форґац загубила була підчас довшого проходу дорогу брошку. Елля поклала тогди руку на чоло і стала говорити: „Я іду з Гальшкою, она має брошку при собі. Гальшка тепер обертає ся і вертає ся назад. Коли она входить до брами, отвирає ся нараз брошка, суне ся по сукни аж в долину і зачіпає ся край суккнї;

срібний медаль державний. Іван Ступницкий з Перемишля срібний медаль виставовий за вироби з бронзу, церковні і ґалянтерийні. Такий самий медаль одержав Ант. Серафин з Калуша за дзвони, Устеньский і Скпуржіль за вироби церковні. Клюб Русинок одержав золотий медаль за прекрасні збірки вишивок.

— **Товариство „Просьвіта"** рішило видати вибрані поезиї Тараса Шевченка для народу. Потреба такого видавництва вже давно давала ся відчувати.

— **Неосторожність.** В ночи 19 м. м. вахмайстер жандармериї Рошкович переходив попри дворець зелїзниці в Підволочисках і почув дим. Разом зі слугою від зелїзниці почав слідити, звідки той дим походить. І що найшли? Найшли в одній комнаті чоловіка на постели, котра тліла. Коли омлїлого чоловіка піднесли, з постелї вибух огонь, котрий зараз загашено водою. Виратуваний від смерти чоловік лежав довго на дворі і не знав, що з ним дїє ся. Коли пройшов до памяти, оповів, що поклав ся з запаленим папіросом спати і очевидно заснув притім, а від недогарка заняла ся постеля. Мав звичай курити перед спанем; тепер певно покине такий звичай.

— **На лїченє** дітий сукровицею від дифтериї у віденьскім шпитали тим способом, що ми єго описували, зібрала адміністрайия Neue freue Presse 13.049 зр. Якийсь незнакомий добродїй зложив на ту ціль 10.000 зр.

— **Селяньский адвокат.** В селї Полупанівці. в скалатскім повіті, мешкав Йосьо Ґрінгавпт, котрий мав широку славу селяньского „адвоката". Хотя не знає навіть читати анї писати, він так умів туманити темних людий, що єму повірювали всякі справи і давали без всякої поруки яко нагороду за сподївані зиски 1 до 100 зр. Він залагоджував всьо, навіть всїлякі родинні справи, між иншим і женитьби. Не тілько з Полупанівки, але й з сусїдних сел на кілька миль доокола горнули ся до него люди, а він умів вмовити в селян, що знає ся з адвокатами, судовими урядниками і т. д. Отже люди приносили єму свої документи, платили, що зажадав і ждали терпеливо. За три роки він виманив від легковірних селян звиш 600 зр., а неодну родину довів і до руїни. Вкінци хапнула єго ц. к. прокуратория і витočила процес.

— **Про сїрники.** Незвичайно трудно обчислити, кілько сїрників зуживають люди на земли що дня. Одно технїчне бюро в Берлинї на підставі справоздань фабрик обчисляє, що в Европі на одну особу припадає сїм зужитих за день сїрників. Значить, за рік зуживає Европа 730 мілїярдів сїрників. Тими сїрниками, як би їх уложити оден за другим, можна би обвести землю 829 разів, або можна би зложити стяжку з сїрників, широку на звиш півтора метра, котра раз обняла би цїлу землю. 6000 сїрників важить кільо, отже за один день спалені сїрники важили би 300.000 кільо, а за рік 109 мілїонів кільо, або 40.000 кубічних метрів. Самого фосфору на сїрники виходить в Европі па рік звиш 210.000 клґр.; а заробку з самих сїрпиків має Европа 117 мілїонів зр. Кілько то людий жиє з сїрників!

— **Рідкий воробець.** Комнатний слуга ґенерал-майора бар. де Во має вже від 22 лїт воробця, котрий так вже освоїв ся, що їсть разом з ним з одного тареля, спить у него на постели а коли погода на дворі, то вилїтає собі вікном на двір, а вечером вертає назад на своє місце на постїль. Зимою прилїтають знакомі і приятелї пана-воробця, котрий тогди не вилїтає з теплої хати, під вікно, і доти там крутять ся і нїби просять та жебрають, доки аж властитель освоєного воробця не дасть їм їсти. Тогди приступає до них і пан-воробець та їсть разом з ними.

— **Ц. к. Дирекция руху у Львові** доносить, що з причини продовженя Вистави краєвої до 16. жовтня с. р. поїзди і улекшеня для звиджуючих Виставу, оголошені до Ч. 32909 в маю с. р. запроваджені будуть також на дни 6 взглядно 7 потім па дни 13 взглядно 14 жовтня с. р.

— **Живцем згорів.** В темескім комітатї на Угорщині в громадї Єзвін лучилась оногди така страшна пригода. У тамошного господаря Томи Дубека жив єго придуркуватий брат Дьордїй, котрий в послїдних часах волочив ся цїлими днями по лїсї, а уникаючи людий вертав аж в ночи домів і звичайно залїз десь в якийсь кутик і там спав. Оногди прийшов він так само в ночи до дому і залїз на обійстю в муровану піч до печеня хлїба та заснув там. Досьвіта встав паробок Дубеска, щоби запалити в печи, бо мали хлїб печи, напхав до печи соломи, запалив єї з переду і пішов дальше спати. В кілька мінут опісля почула жінка Дубеска якийсь крик на обійстю, а відтак стогнанє. Она вийшла зараз на двір, але там було вже було тихо. Нещасливий Дьордїй, видко, вже був удушив ся в димі. Коли жінка пішла пізнїйше до печи, отворила єї, то аж перепудила ся, бо в печи лежав єї шурин спалений на вуголь.

— **60.000 зр.** виносить головна виграна львівскої льотериї виставової. Звертаємо увагу наших поважаних читачів на се, що тягненє відбуде ся вже 16 жовтня.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Триєст 1 жовтня. Єї Вел. Цїсарева приїхала тут з Корфу в супроводї Архікн. Франца Сальватора і Архікняг. Мариї Валериї і поїхала по полудни до Ґеделї а Найдост. пара Архікняжа поїхала до Відня.

Відень 1 жовтня. Вчера по полудни відбув ся тут заповіджений вже давнїйше похід робітників улицею Рінґштрассе. В походї взяло участь 10.000 робітників разом з дїтьми і жінками. Похід відбув ся зовсїм спокійно, лиш перед парляментом піднято оклик: „Най живуть загальні вибори!" а на инших місцях співано пісню робітничу. Сильний віддїл полїциї був уставлелий для удержаня порядку, котрого однакож нїгде не нарушено, аж під конець арештовано кількох людий, котрі на завізванє полїциї не хотїли розходити ся.

Ґрац 1 жовтня. На зборах нотарів іменовано Є. Ексц. п. мінїстра дра Мадейского за єго заслуги для стану нотарского почетним членом.

Берлин 1 жовтня. Post доносить, що в тутешній школї підофицирскій для артилериї арештовано в ночи богато підофицирів за ширенє социялїстичних аґітаций і вивезено до Маґдебурга.

Евксиноград (нове місто коло Варни) 1 жовтня. Вчера відбуло ся в тутешнім портї в присутности князя і княгинї, президента мінїстрів, мінїстра війни і цїлого двору торжественне посьвяченє болгарского парохода почтового „Болгария", належачого до болгарского товариства плавби корабельної. По церковній церемониї відбув ся на корабли пир, на котрім кн. Фердинанд виголосив тоаст на благо парохода і товариства торговельного.

София 1 жовтня. Бувшого мінїстра Тончева вибрано в Білій Слатинї послом до собрания.

Гаванна 1 жовтня. Внаслїдок великої зливи настала на цїлім острові Куба велика повінь і погибло богато людий.

Париж 1 жовтня. Journ. des Debats доносить, що страшенний цикльон навістив місто Сан-Домінґо і зруйнував половину міста.

Гальшка іде до кухнї а відтак до дому. Коли стає ногою на перший схід, паде брошка на землю, а сукня мете нею аж в сам кутик сходів". Всї вибігли зараз на сходи, дивлять ся — а брошка лежить точно в тім місци, котре Елля показала! Одного разу грали дїти в рулєту і загубили кульочку. Найком загіпнотизував Еллю знову і спитав, де може бути та кульочка. Она надумавшись сказала, що кульочка не загубила ся, але хтось умисно єї сховав; відтак розповіла, в котрій комнатї і де кульочка схована, а коли там пішли, то й знайшли єї дїйстно сховану в якусь малу коробку.

Одного разу загубила була Елля таки свій власний годинник, а то єї так було роздразнило, що она не хотїла нїяк дати ся загіпнотизувати і пішла сама шукати, але надармо. Однакож о 6 год. вечером дала ся таки загіпнотизувати, бо їй було жаль дорогого годинника. Коли Найком спитав єї, де може бути годинник, сказала она, що він випав їй коло пятого стовпа від кошниці; він в сїй хвили ще там лежить вкритий двома листочками в рівци, що зробило колесо в земли. Цїле товариство пішло зараз з лїхтарнями на означене місце і знайшли там в рівци від колеса два листочки, але годинника вже не було. Найком посадив Еллю таки зараз під кошницю і загіпнотизував єї знову, а відтак спитав, де подїв ся годинник? Елля відповіла, що може чверть години тому якийсь 14 чи може 15-лїтний паробчак побачив сьвітячий ся ланцушок, підоймив годинник і тепер іде з ним до дому. Відтак описала она докладно дорогу через поле, котрою він ішов, і то місце, де в ту пору був, хоч зовсїм не знала, що па тім поли єсть якась дорога. Ґраф Володислав Форґач казав зараз паробкам сїсти на конї і гнати за хлопцем на то місце, але на дармо. О 9 год. вечером загіпнотизував Найком Еллю ще раз. Она тогди розповіла, що той паробчак з годинником єсть вже по тамтім боцї Тиси, в селї, де єсть також стация зелїзниці, в хатї у честних селян, котрі не хотять задержати годинник, лиш не знають, чий він. Як раз бавить ся ним дитина, прикладає собі єго до уха і тїшить ся, що годинник все робить тик-так. Годинник відшукає ся, але той, що єго буде відносити, загубить єго по дорозї, а она сама буде шукати єго з цїлим товариством і знайде. Дня 24 лютого, в пять днів по тій згубі, заґіпнотизував Найком Еллю знову і спитав про годинник а она відповіла: „Вчера довідали ся ті люди, чий то годинник, і завинули єго зараз в солому (Елля розсьміяла ся при тім у снї) то честні але страшно дурні люди! — і дали єго старшому синови, щоби він єго сюди заніс." Она розповідала дальше так, як коли-б ішла слїд в слїд за тим паробчаком і казала, що він веселий та іде тою самою дорогою, котрою ішов з годинником домів. Нараз крикнула з тиха: „Бідний хлопчище, несе саму солому, а годинник випав єму в лїсї кілька кроків взад... Він іде дальше. Тепер став і видить, що годинника нема, шукає, але не може знайти. Вертає зі страхом до дому і плаче, бо боїть ся, що єго будуть бити." Найком казав їй тепер докладно описати то місце, де лежить годинник. — „На сїм кроків від входу до лїса — відповіла Елля — але нї, не буду числити кроків." — А чи видко єго? — „Я єго виджу, але людскі очи не можуть єго видїти".

(Дальше буде).

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.